

TUSSENKOMST VOOR DE KERK- OF GELOOFSGEMEENSCHAPPEN EN DE NIET-CONFESSIONELE LEVENSBSCHOUWELIJKE GEMEENSCHAPPEN

TUSSENKOMST VAN DE PROVINCIES VOOR DE KERK- OF GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

De regelgeving rond het tijdelijke van de erkende erediensten is sedert 2001 een gewestelijke materie geworden. Deze materie werd op Vlaams niveau geregeld door het Decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten (B.S., 6 september 2004). De erkenning van een eredienst en de wedden en de pensioenen van de bedienaars van de erediensten bleven echter een federale materie.

De gemeenten en de provincies moeten, elk voor de kerk- of geloofsgemeenschappen die hen zijn toegewezen, instaan voor de tekorten van de kerkfabrieken. Voor de provincies zijn dit de kerkfabrieken van de kathedrale kerkgemeenschappen, de orthodoxe eredienst en de islamitische geloofsgemeenschappen.

Artikel 51 van het decreet bepaalt immers dat onder meer tot de ontvangsten van de kerkfabriek behoren: "toelagen van de gemeente en gemeenten in kwestie, bestemd om de kosten en uitgaven van de kerkfabriek, zoals vermeld in artikel 52 te dekken in geval van ontoereikende opbrengsten en ontvangsten." In artikel 78 (kathedrale kerkgemeenschappen), artikel 229 (orthodoxe kerkgemeenschappen) en artikel 272 (islamitische geloofsgemeenschappen), wordt naar de artikelen 51 en 52 verwezen.

In artikel 52 worden de kosten en uitgaven opgesomd die de kerkfabriek moet dragen:

- 1° de bezoldiging van het personeel dat in dienst is van de kerkfabriek en de hieraan inherente uitgaven;
- 2° de kosten die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de eredienst, onder meer de kosten van de gebouwen en delen van de gebouwen, die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, alsmede de kosten die inherent zijn aan de organisatie en de werking van de eredienst;
- 3° de grove herstellingen van de tot de eredienst bestemde gebouwen;
- 4° de terugbetaling van de aflossingen en intresten van de leningen, aangegaan door de kerkfabriek ter verwerving of renovatie van de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen;
- 5° de bijdrage in de werkingskosten van het centraal kerkbestuur;
- 6° alle andere uitgaven die verband houden met de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen.

Het is voor deze kosten dat de provincies moeten bijdragen voor de kathedrale kerkgemeenschappen, de orthodoxe kerkgemeenschappen en de islamitische geloofsgemeenschappen in geval van ontoereikendheid van de eigen ontvangsten.

Het meerjarenplan en de begroting van de orthodoxe, islamitische en kathedrale kerkfabrieken, evenals de wijzigingen ervan, moeten door de provincieraad goedgekeurd worden. De provincieraad heeft echter enkel adviesbevoegdheid over de rekeningen. De goedkeuring is voorbehouden aan de Vlaamse regering.

In de Vlaamse provincies zijn er thans elf erkende orthodoxe kerkgemeenschappen, waarvoor de provincies jaarlijks ongeveer **400 000 euro** moeten bijpassen.

Momenteel zijn er nog geen islamitische gemeenschappen erkend. De ramingen van het ministerie van Justitie van het mogelijke aantal moskeeën is 195. Een studie in opdracht van de KB-stichting houdt het aantal op 162 moskeeën. Het is dus niet mogelijk om een realistische raming te maken van het kostenplaatje voor de provinciale begrotingen. Maar zeker is dat het bedrag van de provinciale tussenkomst niet gering zal zijn.

TUSSENKOMST VAN DE PROVINCIES VOOR DE NIET-CONFESSIELE LEVENSBESCHOUWELIJKE GEMEENSCHAPPEN

De regelgeving over de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen is in haar geheel nog een federale materie met als bevoegde minister de minister van Justitie. De materie wordt geregeld door de Wet van 21 juni 2002 betreffende de Centrale Raad der niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen van België, de afgevaardigden en de instellingen belast met het beheer van de materiële en financiële belangen van de erkende niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen. (B.S., 22 oktober 2002) De federale staat betaalt de wedden en pensioenen van de afgevaardigden van de Centrale Vrijzinnige Raad.

Op voordracht van de Centrale Vrijzinnige Raad worden niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen door de Koning erkend, één voor elke provincie.

In elke provinciehoofdplaats wordt een instelling van publiekrechtelijke aard opgericht. Deze Provinciale Instellingen voor Morele Dienstverlening van de Centrale Vrijzinnige Raad (afgekort: PIMD) hebben rechtspersoonlijkheid en zijn belast met het beheer van de materiële en financiële belangen van de erkende niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen en de erkende centra voor morele dienstverlening die zich op het grondgebied van de betrokken provincies bevinden.

De Koning erkent ook de centra voor morele dienstverlening van de provincie. Hij stelt het aantal en de gebiedsomschrijving ervan vast, op gezamenlijke voordracht van de Centrale Vrijzinnige Raad en de betrokken gemeenschap. Eerst wordt wel advies van de bestendige deputatie van de provincieraad ingewonnen. Deze centra decentraliseren zich ook, volgens hun behoefte, in zogenaamde 'antennes' of 'buitenposten'.

Momenteel zijn er vijf Provinciale Instellingen voor Morele Dienstverlening (een in elke provinciehoofdplaats), eenentwintig centra voor morele dienstverlening en een zesendertig 'antennes'.

Voor de PIMD is er geen verplichting om een meerjarenplanning op te stellen. Dit is door het Decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten (artikel 41

e.v.) wel het geval voor de erkende erediens ten en dit volgens het model vastgesteld door de Vlaamse regering. Dit plan moet bovendien worden goedgekeurd door de provincieraad.

Voor de niet-confessionele gemeenschappen is er enkel een adviserende bevoegdheid van de provincieraad voor de begrotingen en van de deputatie voor de rekeningen.

Op grond van de artikelen 26, 4° en 27 wordt een deel van de financiering van de Provinciale Instellingen voor Morele Dienstlegging ten laste gelegd van de provincies. Dit is het geval wanneer de inkomsten van deze instellingen ontoereikend zijn. Deze verplichting is door de vermelde wet ook ingeschreven in artikel 69, 22° van de Provinciewet (deze bepaling van de Provinciewet werd niet opgeheven door het Provinciedecreet omdat Vlaanderen niet bevoegd is).

Te vermelden valt dat voor de morele dienstverlening enkel toelagen voorzien zijn vanwege de provincies. Voor de erediens ten werden de tussenkomsten voor de verschillende erediens ten verdeeld over de gemeenten en de provincies.

De inkomsten van de PIMD bestaan ondermeer (en hoofdzakelijk) uit de toelagen vanwege de betrokken provincie bestemd om de lasten, zoals vermeld in artikel 27, van de instelling te dekken in geval van ontoereikende inkomsten (art. 26, 4°).

De lasten die de PIMD moet dragen, zijn (art. 27):

- de bezoldiging van het onderhoudspersoneel, de boekhouder en de andere personeelsleden verbonden aan de instelling overeenkomstig de noodwendigheden van de morele dienstverlening en de hieraan inherente uitgaven; (de federale staat betaalt de wedden en de pensioenen van de afgevaardigden van de Centrale Vrijzinnige Raad.)
- de kosten die noodzakelijk zijn voor niet-confessionele morele dienstverlening, te weten de kosten van de gebouwen, de delen van de gebouwen, bestemd voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening;
- de terugbetaling van de leningen, aangegaan door de instelling, ter verwerving of renovatie van onroerende goederen, die noodzakelijk zijn voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening.

Op grond van deze verplichting voorzien de vijf provincies gezamenlijk jaarlijks ongeveer **3,5 miljoen euro** voor de Provinciale Instellingen voor Morele Dienstverlening in hun begroting.

Greta THOOF
Stafmedewerkster